

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อส่วนรวมและเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศในปัจจุบัน คือ ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ (Corruption in Public Sector) ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาอย่างยาวนานและมีแนวโน้มที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ อันส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมากทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และคุณภาพชีวิตของประชาชน อีกทั้งทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อระบบราชการ ต่างประเทศไม่มีความเชื่อถือ และไม่กล้าที่จะมาลงทุนในประเทศไทย โดยที่สาเหตุสำคัญของปัญหาการทุจริตเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (State Official) มีอำนาจใช้บังคับกฎหมายแบบเบ็ดเสร็จมีการใช้อำนาจดุลพินิจสูงและขาดระบบการทำงานที่โปร่งใส จากปัญหาดังกล่าวรัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งหน่วยงานที่จะเข้ามาดำเนินการทางด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (Public Sector Counter Corruption Commission) จะใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ซึ่งขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการปราบปรามการทุจริต เจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณาคดีนั้นควรที่จะต้องมีความเป็นกลางที่สูง อีกทั้งโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐค่อนข้างสูง กฎหมายยังให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลทั้งทางด้านวินัยและอาญา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งมีหลักความเป็นกลางในการพิจารณาทางปกครอง โดยแยกเป็นความไม่เป็นกลางทางภาวะวิสัย และมีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันเป็นเหตุให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ซึ่งในการที่จะแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงจึงควรจะต้องมีมาตรฐานเกี่ยวกับความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงที่สูงกว่าเพราะการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวอาจจะส่งผลที่ร้ายแรงที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องรับโทษทางอาญา

5.1 บทสรุป

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 35 (1) กำหนดว่า ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวน หรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง เว้นแต่บุคคลนั้นอยู่ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน โดยการบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าว มีเจตนารมณ์ที่จะยกเว้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงซ้ำอีกครั้งได้ถึงแม้บุคคลดังกล่าวรู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวน หรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาแล้วในชั้นแรก ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดและทฤษฎีของหลักความเป็นกลาง (Principle of Impartiality) ของไทย และของต่างประเทศนั้น ซึ่งสามารถแบ่งเหตุแห่งความไม่เป็นกลางได้ เป็น 2 กรณี คือ

1) ความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอก (ความไม่เป็นกลางในทางภาวะวิสัย) หรือ (impartialité objective) หมายถึงความไม่เป็นกลางที่มีอยู่ภายนอกความคิดจิตใจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นความไม่เป็นกลางอันมีเหตุมาจากสถานภาพหรือฐานะของตัวเจ้าหน้าที่ โดยกฎหมายให้คำนึงถึงการที่เจ้าหน้าที่มีสถานภาพ หรือฐานะบางประการอาจจะกระทบต่อความไม่เป็นกลาง ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่กรณีที่เจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์ทางด้านใดด้านหนึ่งใกล้ชิดกับคู่กรณี จนอาจเกิดความไม่เป็นกลางขึ้นได้ ซึ่งจะไปสอดคล้องกับมาตรา 13 ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และยังคงสอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องทางปกครองแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (VwVfG) โดยเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติ มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 แล้ว หลักความเป็นกลาง ดังกล่าว ได้กำหนดไว้ในมาตรา 35 (2) และ (4) - (5) กล่าวคือห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง

(2) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(4) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(5) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นหุ้นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

จากการกำหนดลักษณะของเจ้าหน้าที่ที่ไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกตามกฎหมาย มาตราการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ดังกล่าวข้างต้นยังมีการกำหนด ที่ยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควรเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายของไทยและของต่างประเทศ โดยผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะมีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกเพิ่มเติม ในกฎหมายฉบับนี้ เช่น เป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน นับได้เพียงสองชั้นกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้าง กับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหาและเป็นบุตรบุญธรรม หรือบุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานาน หรือให้ที่พักพิงที่อยู่อาศัยกับผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. 2539 และวิธีพิจารณาเรื่องทางปกครองแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (VwVfG) เพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจเจ้าหน้าที่ว่าพิจารณาคดีด้วยความเป็นกลาง บริสุทธิ์ ยุติธรรมและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

2) ความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายใน (ความไม่เป็นกลางในทางอัตวิสัย) หรือ (impartialité subjective) หมายถึง ความไม่เป็นกลางอันมีเหตุมาจากสภาพภายในความคิด จิตใจของเจ้าหน้าที่โดยในกรณีนี้ หลักกฎหมายค้ำึงถึงว่าความไม่เป็นกลางอาจมาจากเหตุอื่นที่ มิใช่เรื่องของสถานภาพ หรือฐานะของเจ้าหน้าที่ก็ได้ เนื่องจากกฎหมายไม่พึงประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ ใช้อำนาจหน้าที่ของตนในลักษณะที่ไม่เป็นกลาง หรือใช้อำนาจบิดเบือนไปในทางอื่น โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นพิจารณาไปในทางที่ไม่เป็นกลาง แล้ว การกระทำนั้นย่อมบกพร่องและเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย (violate the law) ซึ่งความไม่เป็นกลางลักษณะนี้ปรากฏอยู่ในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งกฎหมายใช้คำว่า เหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 เกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางในกรณีนี้กฎหมายมุ่งจำกัดเฉพาะกรณี ที่มีลักษณะร้ายแรงเท่านั้น สำหรับกรณีอันเป็นสภาพร้ายแรงอันเป็นเหตุให้การพิจารณา ไม่เป็นกลางนั้น โดยส่วนใหญ่ได้มีการกำหนดหลักต่าง ๆ ไว้ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ซึ่งเปรียบเสมือนแนวทางในการกระทำการด้วยความเป็นกลาง จากสภาพจิตใจภายในของเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจพิจารณาโดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่อยู่ภายในจิตใจของผู้พิจารณาที่จะมีผลกระทบ ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ในครั้งนั้น ๆ ซึ่งหลักการดังกล่าวได้สอดคล้องกับ หลักความเป็นกลางตามกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนีและสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาที่ได้ทำการศึกษาตามมาตรา 35 (1) แห่งพระราชบัญญัติมาตรการ ของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ที่ได้ยกเว้นให้คณะกรรมการ

ป.ป.ท. สามารถที่จะแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เข้ามาเป็นคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ถึงแม้จะเป็นผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวหาแล้วหนึ่งชั้นโดยเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับแนวทางการพิจารณาของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 133/2553 อ. 600/2554 อ. 834/2555 และที่ อ. 759/2555 รวมถึงคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐ (Conseil d'État) ลงวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2008 คดี Assistance publique des Hôpitaux de Paris ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยทั้งหมดได้มีแนวคำพิพากษาไปในทิศทางเดียวกันว่าการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการซ้ำซ้อนกันทั้งสองคณะถือว่ามีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรจะมีการกำหนดเหตุแห่งการพิจารณาคดีที่ขัดต่อหลักความเป็นกลางที่ถือว่ามีสภาพร้ายแรงไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ด้วยเพราะที่ผ่านมายังไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดเกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวไว้

สำหรับ ประเด็น เกี่ยวกับการคัดค้าน คณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือพนักงาน ป.ป.ท. ของผู้ที่มีส่วนได้เสียนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าเงื่อนไขในประเด็นดังกล่าวได้กำหนดกรอบไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุมและเป็นธรรมแล้ว จึงเห็นว่าขั้นตอนในส่วนนี้มีความเหมาะสมแล้ว

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ดังนี้

1) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 35 โดยตัดข้อความใน (1) และ (3) ออกทั้งหมดและเพิ่มเติม (6) - (8) ดังนี้

(6) เป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(7) เป็นเจ้านี่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(8) เป็นบุตรบุญธรรม (Protege) หรือบุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานานหรือให้ที่พักพิงที่อยู่อาศัยกับผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา

การตัดและเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการเพิ่มเงื่อนไขของหลักความไม่เป็นกลาง โดยสภาพภายนอก (ความไม่เป็นกลางในทางภาวะวิสัย) มากยิ่งขึ้นจะทำให้มาตรฐานเกี่ยวกับการคัดเลือกและแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ได้สวนข้อเท็จจริง มีความเป็นกลางและมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมในการวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการทุจริต ในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกล่าวหาอย่างร้ายแรง เนื่องจากการให้อำนาจ ทั้งในการชี้มูลวินัยและทางอาญา

2) เพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 35/1 โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับเงื่อนไขความไม่เป็นกลาง โดยสภาพภายใน (ความไม่เป็นกลางในทางอัตวิสัย) ดังนี้

มาตรา 35/1 ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 35 เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ หรือกรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการที่มีอำนาจได้สวนข้อเท็จจริง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาคดีไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้น จะทำการได้สวนข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นไม่ได้

การเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการเพิ่มเงื่อนไขของหลักความไม่เป็นกลาง โดยสภาพภายใน (ความไม่เป็นกลางในทางอัตวิสัย) เพื่อให้มีกรอบในการยกเว้นไม่ให้แต่งตั้ง พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาคดีไม่เป็นกลาง

3) เพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 3 “บทนิยาม” โดยให้เพิ่มเติมคำว่า “สภาพร้ายแรง” หมายความว่ารวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการได้สวนข้อเท็จจริง หรือการมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ได้สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวน หรือเคยพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาแล้วครั้งหนึ่ง”

การเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการเพิ่มเงื่อนไขของหลักความไม่เป็นกลาง โดยสภาพภายใน (ความไม่เป็นกลางในทางอัตวิสัย) เพื่อให้เป็นการห้ามมิให้มีการตั้งตั้ง คณะกรรมการได้สวนข้อเท็จจริงที่มีความซ้ำซ้อนกัน (Duplicate) เข้าพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง อันจะทำให้ขัดต่อหลักความเป็นกลาง

พิจารณาแล้วจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 35 ดังนี้

จากเดิม

มาตรา 35 ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการได้สวนข้อเท็จจริง

(1) รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาในฐานะอื่น
ที่มีใช้ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน

(2) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(3) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(4) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้อง
ร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(5) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นหุ้นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือ
ขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น

มาตรา 35 ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท.
หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง

(1) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(2) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้อง
ร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(3) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นหุ้นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือ
ขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(4) เป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสอง
ชั้นกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(5) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(6) เป็นบุตรบุญธรรมหรือบุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานาน หรือให้ที่พักพิง
ที่อยู่อาศัยกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

มาตรา 35/1 ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 35 เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่
หรือกรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการที่มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริง ซึ่งมีสภาพ
ร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาคดีไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการ
ไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นไม่ได้

มาตรา 3 (บทนิยาม) เพิ่มเติมคำว่า สภาพร้ายแรง หมายความว่ารวมถึงการแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ซึ่งเป็นผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์
หรือเคยสอบสวน หรือเคยพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาขึ้นมาแล้วครั้งหนึ่ง หรือกรณีมีเหตุโกรธ
เคืองกันอย่างรุนแรง หรือการเป็นผู้มีส่วนได้เสียในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วน

ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะส่งผลให้การใช้อย่างกับพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 บรรลุวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมาย (The Spirit of Law) รวมทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ (Legal State) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และหลักความเป็นกลาง (Principle of Impartiality) ในการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้ ยังทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเห็นผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประชาชนได้รับความมั่นใจว่ากระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่กล้าที่จะกระทำความผิดเพราะเสมือนว่ามีเครื่องมือในการเอาผู้กระทำความผิดมาลงโทษที่มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้นและสังคมไทยเกิดการทุจริตลดน้อยลงโดยอาจจะส่งผลถึงภาคธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ